

Arbeidsmarktflits

Uitgerust op rustpensioen

21 March 2005

Anno 2001 lag de gemiddelde pensioenleeftijd in Vlaanderen op 61,6 jaar. Vlaamse mannen waren op het ogenblik van de pensionering gemiddeld iets ouder dan 62 jaar en vrouwen iets jonger dan 61 jaar. Het gaat hier om de leeftijd – berekend aan de hand van administratieve bronnen – waarop een gemiddelde Vlaming effectief toetrad tot een wettelijk rustpensioen. De meerderheid van de personen die een rustpensioen opnamen, was echter al op vroegere leeftijd gestopt met werken. Maar liefst 61,4% van de Vlamingen die in 2001 toetraden tot een rustpensioen was aan de vooravond van het pensioen (op 31 december 2000) niet meer actief als werkende. Ofwel maakten zij de overgang naar het rustpensioen vanuit stelsels zoals het brugpensioen en de vrijstelling als oudere werkloze, ofwel was er op het ogenblik dat ze het rustpensioen opnamen helemaal niets meer geweten over hun sociaal-economisch statuut. De andere 38,6% van de nieuwe gepensioneerden in 2001 maakte de overgang wel rechtstreeks vanuit een werkend statuut.

Tabel. Statuut voorafgaand aan het rustpensioen (personen die in 2001 met pensioen gingen), naar geslacht en pensioenleeftijd (Vlaams Gewest; 2000-2001)

	Totaal	Officieel		Vervroegd	
		Mannen (≥ 65 jaar)	Vrouwen (≥ 62 jaar)	Mannen (< 65 jaar)	Vrouwen (< 62 jaar)
Statuut 31 december 2000	100	100	100	100	100
Werkend	38,6	18,9	8,5	75,5	64,4
Niet-werkend	61,4	81,1	91,5	24,5	35,6
<i>Werkzoekend (RVA)</i>	2,1	0,6	2,5	2,9	4,0
<i>Volgtijds conventioneel brugpensioen</i>	20,9	51,1	15,2	0,5	0,2
<i>Volgtijds loopbaanonderbreking</i>	0,2	0,0	0,0	0,2	1,3
<i>Vrijgestelde oudere werklozen</i>	11,2	13,9	10,0	7,0	17,6
<i>Onbekend (huishouden, arbeidsongeschikt,...)</i>	26,9	15,6	63,8	13,9	12,5

Bron: Pensioenkadaster 2001 geïntegreerd in het Datawarehouse Arbeidsmarkt bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WAV)

We bekijken de cijfers naar geslacht en naar de leeftijd waarop het rustpensioen inging. Anno 2001 bedroeg de *officiële leeftijd* voor toekenning van een rustpensioen in de privé-sector 65 jaar voor de mannen en 62 jaar voor de vrouwen.¹ In de openbare sector is de officiële pensioenleeftijd voor mannen en vrouwen 65 jaar. Op voorwaarde dat een bepaalde loopbaanduur wordt aangetoond kunnen werknemers en ambtenaren echter vanaf 60 jaar een *vervroegd pensioen* bekomen en in specifieke situaties kan het pensioen nog vroeger starten. De meerderheid (60%) van de nieuwe gepensioneerden in 2001 trad op de officiële pensioenleeftijd toe tot het rustpensioen, de andere 40% ging vervroegd met pensioen.

Van de mannen die op de *officiële leeftijd van 65 jaar* toetraden tot een pensioenstelsel kwam meer dan de helft (51,1%) uit het stelsel van het conventioneel brugpensioen. De mannelijke bruggepensioneerden zijn dan ook verplicht om tot 65 jaar te wachten vooraleer over te schakelen op een wettelijk rustpensioen. Minder dan een vijfde (18,9%) van de mannen maakte rechtstreeks als werkende de overgang naar het rustpensioen (op 65 jaar). De andere mannen die op 65 jaar een rustpensioen opnamen kwamen vanuit een onbekend statuut (zoals arbeidsongeschiktheid) of vanuit een statuut als vrijgestelde werkloze.

Van de vrouwen die op de *officiële leeftijd van 62 jaar* pensioneerden was voor 63,8% niets geweten over het statuut dat aan het pensioen voorafging (onbekend statuut). Het betreft hier vaak vrouwen die wel ooit gewerkt hebben – en dus pensioenrechten opbouwden –, maar de arbeidsmarkt verlieten in functie van het huishouden of de gezinszorg en nadien geen herintrede maakten. Andere vrouwen maakten op 62 jaar de overgang als bruggepensioneerde of als vrijgestelde werkloze. Slechts een minderheid, ten slotte, kwam uit een werkend statuut (8,5%).

De Vlamingen die *vervroegd met pensioen* gingen, maakten de overgang naar het rustpensioen meestal wel vanuit een werkend statuut. Van de mannen die vervroegd met pensioen gingen kwam 75% uit een werkend statuut, bij vrouwen 64%. We moeten er wel rekening mee houden dat dit deels een administratieve weergave is waarbij ambtenaren die de overgang maakten vanuit een ziekteverlof of pré-pensioen (TBS 55+/58+) ook als werkenden beschouwd worden.

In het rapport '[Uitgerust op rustpensioen. Eindloopbaan en pensioenvorming in Vlaanderen](#)' bespreken we deze transitiepatronen meer in detail en gaan we uitgebreid in op de verschillen tussen werknemers-, zelfstandigen- en ambtenarenpensioenen. De Belgische gegevens zijn opgenomen in de cijferbijlage bij het rapport.

¹ Een geleidelijke gelijkschakeling van de pensioenleeftijd voor mannen en vrouwen op 65 jaar is aan de gang en wordt voltooid in 2009. Anno

2005 bedraagt de pensioenleeftijd voor vrouwen 63 jaar.

© Steunpunt WSE - Parkstraat 45 bus 5303 - 3000 Leuven
T: +32 (0)16 32 32 39 | F: +32 (0)16 32 32 40 | steunpuntwse@econ.kuleuven.be
Creatie: Kunstmaan - Smartlounge